

Suomen Rauhanliiton toimintakertomus vuodelta 1931.

Vuosi 1931 ei ulkonaisesti ole ollut erikoisen suotuisa rauhanaatteelliselle valistustyölle, vaikka sellaisen työn tarpeellisuus on ilmennyt entistä selvemmin. Monessa Liittomme osastossa voidaan havaita lamaanusta. Kun rauhantyö maassamme siitä huolimatta voi merkitä voittoja viime vuodelta, täytyy meidän todeta rauhanaatteen kulkevan eteenpäin omalla painollaan. Mitenkä voitaisiin muuten selittää se, että eduskunta taantumuksen valtakautena hyväksyy lain sotapalveluksen korvaamisesta siviilityöllä, jos palvelusvelvollinen ei vakaumuksensa vuoksi voi sotalaitosta palvella. Täten on omantunnonvapaus vihdoinkin laajennettu tälle alalle, saavutus, jonka hyväksi Suomen Rauhanliittokin on työskennellyt.

Liittoon on kuulunut 17 paikallisyhdistystä, nim. Savonlinnan rauhanystävät, Suomen Rauhanliiton Helsingin, Lahden, Oulun, Turun, Tampereen, Mikkelin, Porin ja Viipurin osastot sekä Svenska Fredsvänner i Helsingfors, Fredsfacklan Pinjaisissa ja seuraavat Pohjanmaan ruotsalaisen piirin osastot: Munsala fredsförening, Närpes fredsvänner, Östra Korsholms fredsvänner, Sundom fredsförening, Vasa svenska fredsförening ja Pörtom fredsförening. Viimeinen näistä on uusi yhdistys. Lukuunottamatta 3 osastoa, jotka eivät ole lähettäneet toimintakertomusta viime vuodelta, on näissä osastoissa yhteensä 751 jäsentä. Sitäpaitsi on Liitolla 14 kannattavaa jäsentä ja 32 suoraan Keskushallituksen kautta liitynyttä. Vielä kuuluvat Liittoon aatteellisesti kannattavina yhtyminä kansainvälisesti järjestyneet raittiusseurat (goodtemplariloosit) Balder, Alli Tryggs minne, Frid ja Ledfyren, joissa yhteensä on noin 400 jäsentä. Koko jäsenmäärä on siis yli 1,350, vähän suurempi kuin viime vuonna.

Liiton vuosikokouksessa, joka pidettiin Helsingissä heinäkuun 31 p:nä, oli saapuvilla 29 valtuutettua edustajaa 12 paikallisosastosta, piiri- ja Keskushallituksesta. Kaikkiaan oli noin 100 jäsentä läsnä. Puheenjohtajana toimi tri F. Iversen ja sihteerinä maist. A. Nevalainen. Virallisten asiain käsittelyä seurasi keskustelu, jossa hyväksyttiin maan hallitukselle jätettävä päätöslauselma aseistariisumiskysymyksessä, missä mm. toivotaan Suomen hallituksen Genèven aseistariisumiskonferenssissa käyttävän koko vaikutusvallansa aseistusten supistamisen aikaansaamiseksi. Vuosikokouksessa tultiin edell. siihen tulokseen, että kiinteämpi yhteistyö olisi tarpeen maamme eri rauhanaatetta ajavien tai sitä kannattavien yhtymien kanssa sekä että kansainliittopropagandaa olisi meillä tehostettava. Vielä hyväksyttiin kansainvälinen Pax-merkki Liiton jäsenmerkiksi.

Vuosikokouksen yhteyteen oli Keskushallitus järjestänyt Liiton 7. valistuskurssit 29. 7.—1. 8. Ohjelma käsitti kristillisiä, siveysopillisia ja kasvatusopillisia kysymyksiä sekä ajankohtaisia rauhankysymyksiä. Esitelmöitsijöinä ja puhujina olivat: past. I. Aasen Norjasta, ev. G. Fraser, tri F. Iversen, rva T. Iversen, op. Maiju Korppila, ylihoit. Naima Kurvinen, maist. Greta Langenskjöld, maist. Anna Nevalainen, tri S. Sirenius ja past. E. Stenwall. Valistuskurssien yhteydessä oli myös Suomen Opettajain Rauhanliiton perustava kokous.

Liiton Keskushallitukseen ovat kuuluneet: puheenjoht. tri F. Iversen, varapuheenjoht. rva J. Pfäffli, siht. maist. K. Nickul ja muina jäseninä nti A. Honkaluoto, rva T. Iversen, ylihoit. N. Kurvinen, maist. G. Langenskjöld, maist. A. Nevalainen

ja reht. U. Stadius. Keskushallitus on kokoontunut 5 kertaa. Toiminnasta mainittakoon:

1) Pyydetty luottolippuja rautatiellä 1,500:— (anomus evätty).

2) Pyydetty valtion luentovaroista 10,000:— (saatu 4,000:—, mikä myöhemmin taloudellisen ahdingon vuoksi supistettiin 2,500:—:ksi).

3) Pyydetty valtionavustusta osallistumista varten maailmanrauhanliikkeen kongressiin Brysselissä (anomus evätty).

4) Myönnetty matka-apurahoiksi Närpiön valistuskursseille 670:—.

5) Myönnetty matka-apurahoiksi H:gin valistuskursseille ja Liiton vuosikokouksen matkustaville 1,502:—.

6) Osallistuttu nimenkeräykseen Kansainvälisen Naisten Rauhan ja Vapauden Liiton aseistariisumisadressiin.

7) Saatu 4 Engl. punnan avustus Lontoossa olevalta kveekkarien keskustoimistolta »Kveekkarit»-julkaisun painattamisen helpottamiseksi.

8) Puheenj. käynyt maailmanrauhanliikkeen kongressissa Brysselissä.

9) Puheenj. käynyt Pohjoismaisen Rauhanliiton kongressissa Kööpenhaminassa.

10) Puheenj:n ja siht:n käynti pääministerin luona jättämässä vuosikokouksen päätöslauselma.

11) Genèven Kansainvälisen rauhantoimiston kansanedustajille osoittaman kirjelmän lähettäminen Suomen kansanedustajille ja julkaiseminen päivälehdissä.

12) Toimenpiteitä kansainliittopropagandan tehostamiseksi ja kansantajuistamiseksi Suomessa.

13) Toimenpiteitä yhteiskomitean aikaansaamiseksi rauhan ja yhteisymmärryksen hyväksi työskentelevien järjestöjen kesken.

14) Op. Greta Stendahl Tukholmasta edusti Liittoa Cecil-konferenssissa Pariisissa 26—29. marrask.

15) Puheenj:n puhujamatkat Mänttään, Turkuun, Karkkilaan, Närpiöön, Pernajaan ja Tampereelle sekä maist. A. Nevalaisen puhujamatkat Viipuriin.

Liiton taloudellinen asema oli vuoden lopussa seuraava: Keskushallituksen tulot 8,725:13, joista 1,953:— jäsenveroista ja 6,292:03 lahjoja ompeluseuralta (puhelin-osake) ja yksityisiltä henkilöiltä; menot 6,353:45, joten säästö, ollen vuoden alussa 4,622:35, vuoden lopussa oli 6,994:03. Valistus- ja kirjallisuusrahaston tulot nousivat 9,282:50, joista 1,006:— kirjallisuuden myynnistä ja 5,670:— lahjoja, osaksi luennoitsijoille tulevia ja heidän Liitolle antamia palkkioita; rahaston menot olivat 8,339:60. Vuoden alussa oli rahastossa 18,309:19, vuoden lopussa siis 19,252:09. Yksinomaan lahjoituksilla kerätty huoneistorahasto oli vuoden alussa 13,825:—, lahjoja vuoden aikana 7,988:50, menoja vuokraan ja toimistopalulaisen palkkaan 9,867:20. Säästö seuraavalle vuodelle on 12,531:30. Lääninrovasti Uno Wegeliuksen muistorahasto oli korkoineen vuoden lopussa 7,267:20, tri Maikki Fribergin muistorahasto 4,222:60 ja Leo Mechelinin rahasto 5,000:—.

Läheisessä vuorovaikutuksessa Suomen Rauhanliiton kanssa ovat myös v. 1931 ilmestyneet aikakauslehdet Rauhaa Kohti (vast. toim. tri F. Iversen) ja Frid på jorden (vast. toim. past. Edvin Stenwall, Närpiö), edellinen 24-numeroisena, jälkimmäinen 10-numeroisena.

Paikallisosastojen toiminnasta esitettäköön niiden vuosikertomusten mukaan seuraavaa:

Savonlinnan rauhanystävät (puhj. toim. J. A. Reinikainen, siht. kansl. K. P. Heiskanen, 33 jäs.) ovat järjestäneet yhden ohjelmallisen illanvieton, puhujina työnjoht. E. Siira ja puhj. Johtokunnan kokouksia on ollut 5. Yhdistys on säännöllisesti osallistunut myös rahtiusneuvottelukokouksiin Savonlinnan piirissä. Liiton vuosikokouksessa edusti op. Iida Sairanen yhdistystä.

Helsingin osasto (puhj. ylihoit. N. Kurvinen, siht. maist. K. Nickul, 97 jäs.) on pitänyt 8 jäsen- ja 8 yleisökokousta, joista 2 ulkoilmakokouksia. Näissä kokouksissa on erikoisesti kiinnitetty huomiota aseistariisumisympyräisiin ja Kansainliiton aseistariisumiskonferenssin valmisteluihin. Puhujina ovat esiintyneet: W. v. Gerich, tri F. Iversen, rva T. Iversen, kirj. Arvid Järnefelt, joht. Y. Kallinen, rva J. Pfäffli, kirj. Annikki Reijonen, rva Signe Sarlin ja prof. V. Voionmaa. Osaston johtokunta on kokoontunut 9 kertaa, opintokerho 7 kertaa. Ompeluiltoja on lukukausien aikana ollut kerran viikossa yhdessä Helsingin ruotsalaisten rauhanystävien kanssa. Töiden myyntiä on huono taloudellinen aika vaikeuttanut, mutta ompeluseura on kuitenkin voinut lahjoittaa Liitolle 2,000:— kesän 1931 valistuskursseja varten ja 3700:— puhelinosakelta varten (puhelin Liiton toimistoon). Uutena työmuotona on osastoon otettu lastenkerhotyö. Nti Airi Rantanen kokosi syksyllä kymmenkunta lasta, sekä tyttöjä että poikia 8- ja 14-ikäväillä, yhteiseen askarteluun ja leikkiin, jonka lomassa moni rauhansienne voidaan kylvää. Lastenkerho on kokoontunut kerran viikossa. Liiton vuosikokouksessa edustivat osastoa rva H. Lalin, hra August Rantanen ja nti Airi Rantanen.

Turun osasto (puhj. hra E. Nummelin, siht. hra V. Rinne, 26 jäs.) on pitänyt 6 jäsenkokousta, 4 johtokunnan kokousta ja 1 yleisötilaisuuden, jossa tri Iversen puhujana. Osastoa edustivat Liiton vuosikokouksessa maist. Y. Mustonen ja nti Salli Salminen.

Oulun osasto (puhj. op. Helene Fellman, siht. rva Eeva Nisula, 32 jäs.) on järjestänyt yhden ohjelmallisen illan, jossa op. Fellman ja past. Hyvönen puhuivat. Osaston puhj. on pitänyt rauhanaatteellisia esitelmiä myös muissa yhdistyksissä Oulussa.

Svenska fredsvänner i Helsingfors (puhj. tri F. Iversen, siht. hra W. Krause, 56 jäs.) on pitänyt yhden yleisötilaisuuden, jossa esiintyivät maist. Agnes ja Greta Langenskjöld, maist. W. v. Gerich ja tri F. Iversen. Johtokunta on kokoontunut kahdesti. Yhdistettyjä jäsen- ja opintokerhokokouksia on ollut kerran kuussa, mutta osasto näihin on ollut aika laimea. Osastoa edustivat Liiton vuosikokouksessa tri E. J. Nyström ja agr. A. v. Schoultz.

Fredsacklan (Rauhansoihtu) Pinjaisissa (puhj. op. Jose Fredenstjärna, siht. op. Rachel Eklöf, 21 jäs.) on vuoden aikana pitänyt 11 jäsen- ja johtokunnan kokousta, 2 juhlaa, 5 yleisötilaisuutta ja 1 myyjäiset. Puhujina ovat olleet ev. G. Fraser, op. Fredenstjärna, past. Hjelm, kirj. Hagar Olsson, past. Sirenus, past. Stenwall ja maist. G. v. Weissenberg. Rauhanaatteellista kirjallisuutta on innokkaasti levitetty, kirjoituksia ja selostuksia lähetetty kotimaan ja Skandinavian lehtiin. Osaston varat ovat sallineet sen rahallisesti avustaa eräitä aatteellisia tarkoituksia ja työttömyydestä kärsiviä. Liiton vuosikokouksessa edusti puhj. osastoa.

Tampereen ja Mikkelin osastot eivät ole lähettäneet selostusta toiminnastaan.

Lahden osasto (puhj. op. O. Tukiainen, 11 jäs.) on pitänyt 2 kokousta. Rva J. Pfäffli edusti osastoa Liiton vuosikokouksessa.

Porin osasto (puhj. hra E. Valtonen, siht. leht. Y. Mustonen, 15 jäs.) on pitänyt 5 ohjelmallista kokousta esitelmien ja keskustelujen. Myös on yhdistyksen jäsenten toimesta pidetty rauhanaatteellisia esitelmiä muissa järjestöissä. Osasto on osallistunut aseistariisumisadressin nimenkeräystyöhön.

Viipurin osasto (puhj. hra Otto Mölsä, siht. Elsie Ahonen, 70 jäs.) on joka perjantai kokoontunut jäsenkokouksiin sekä kahdesti kuussa ompelu- ja lukuiltoihin. Yleisötilaisuuksia on ollut 4, joissa puhujina ovat olleet kirj. Selma Anttila, joht. Aino Hurmalainen, maist. Arvo Inkilä, rva Helmi Kauranen ja maist. Anna Nevalainen. Rva Lyyli Jääskeläinen on esitelmöinyt rauhanaatteesta Viipurin lähiympäristössä 8:ssa eri tilaisuudessa. Osastossa on syksyllä perustettu tyttöjen kerho, »Taimet», joka on kokoontunut kerran viikossa. Näinä kerhoiltoina on tehty käsitöitä hätäkärsivien hyväksi ja kuunneltu jotain rauhanaatteellista esitystä. Taimet järjestivät onnistuneen joulujuhlan.

Pohjanmaan ruotsalainen piiri (puhj. past. Edvin Stenwall), johon kuuluu 6 osastoa, järjesti huhtikuun 25 ja 26 päivinä piirin vuosikokouksen yhteydessä valistuskurssit Närpiössä. Kurssien esitelmää kuunteli 100—200 henkilöä. Esitelmistä mainittakoon: Välitystuomioajatuksen kehitys (F. Iversen), Kirkollinen toiminta rauhan hyväksi (E. Stenwall), Nykytilanne ja rauhan säilymisen edellytykset sekä Nuoriso ja ihanteet (K. J. Frilund). Piirin osastot luettelalla tässä erikseen:

Munsala fredsförening (puhj. op. Hugo Svedberg, siht. op. Bertha Blomqvist, 170 jäs.) on pääasiallisesti toiminut rauhankirjallisuuden levittämiseksi ja nimenkeräyksessä suuremman aseistariisumisadressiin.

Närpes fredsvänner r.f. (puhj. past. E. Stenwall, siht. hra V. Mattfolk, 195 jäs.) on järjestänyt 4 yleisökokousta ja jumalanpalvelusta.

Ostra Korsholms fredsvänner (puhj. maanv. O. Paro, siht. op. Elna Svedberg, 96 jäs.) on järjestänyt kaksi kokousta.

Sundom fredsförening (puhj. maanv. I. Mitts, siht. kalastaja E. Höijer, 40 jäs.) on pitänyt kolme kokousta.

Pörtom fredsförening (puhj. op. Anders Sten, siht. hra Johannes Haga, 74 jäs.) perustettiin huhtikuun 12 päivänä. Osasto on järjestänyt 5 yleisökokousta ja yhden retken. Into rauhantyöhön on suuri.

Wasa svenska fredsförening ei ole lähettänyt toimintakertomustaan.

Osastojen toiminnasta puhuttaessa on vielä mainittava se työ, minkä he ovat tehneet rauhanaatteellisen kirjallisuuden levittämisessä ja tilauksien hankkimisessa rauhanlehdille. Viime vuonna on sitäpaitsi ollut erikoinen toimintatilaus, nimittäin allekirjoitusten kerääminen Kansainvälisen Naisten Rauhan ja Vapauden Liiton aseistariisumiskonferenssille tämän vuoden alussa jättämään adressiin. Tämä nimenkeräys, jossa Liiton jäsenet innokkaasti ovat olleet mukana, teki rauhanaatteen tunnetuksi uusissa piireissä kansassamme ja samalla osoittautui, että Suomessa on paljon järjestäytymättömiä rauhanystäviä. Viime aikojen kokemusten väkivalta- ja poliittikan huonoista seurauksista luulisi vaikuttavan näiden hajalla olevien ystäviemme liittymisen joukkoomme aktiiviseen rauhantyöhön. Samaiset kokemukset ovat myös omiaan syventämään meidän kaikkien rauhavakaumustamme ja edesvastuuntuntoamme olojen kehityksestä.

Karl Nickul.

Suomen Rauhanliiton sihteeri.